

SVEICAM

SVEICAM ASOCIĒTO PROFESORI AUSMU VEĢI 90. DZĪVES JUBILEJĀ

Jubilāre Ausma Veģe (dz. Makuže) dzimusi 1935. gada 8. septembrī Liepājas apriņķa Dunikas pagasta Sedvinu ciema "Teteros". Tēvs Pēteris Makužis (1896–1975) un māte Made Makuže (1892–1970) bija rentnieki. Ausma Veģe līdz 1950. gadam mācījusies Kapsēdes četrgadīgajā pamatskolā, pēc tam Liepājas Raiņa sešgadīgajā pamatskolā, kuru absolvējusi 1952. gadā. Pēcāk, līdz 1956. gadam, mācības turpinājusi vēju pilsētas Liepājas strādnieku un jaunatnes vakara vidusskolā. Pēc vidusskolas absolvēšanas Ausmai Veģei turpmākā dzīve un studijas bija saistītas ar Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Zootehnikas fakultāti, kuru viņa ar izcilību absolvēja 1961. gadā. Ar to viņa savu izglītošanās procesu vēl nenoslēdza, pēc dažiem gadiem turpinot zinātniski pētniecisko darbu un studējot aspirantūrā.

No 1961. gada Ausma Veģe uzsāka darba gaitas kā ciltslietu zootehniķe Liepājas rajona padomju saimniecībā "Nīca", pēc tam no 1962. gada strādāja Kurzemes Valsts ciltslietu stacijā, savukārt 1968. gadā turpināja darbu Kuldīgas Lauksaimniecības pārvaldē arī par ciltslietu zootehniķi. 1969. gadā Ausma iestājās aspirantūrā Latvijas Lopkopības un veterinārijas Zinātniskajā pētniecības institūtā, ko absolvēja 1972. gadā, uzsāka darbu Siguldas Analītiskajā ciltslietu stacijā par vecāko zootehniķi. Darba gaitas šajā institūtā netika turpinātas ilgi, jo 1979. gadā Ausma Veģe sāka strādāt par docenti Jelgavā – Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas (šobrīd – Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes) Īpatnējās lopkopības katedrā (šobrīd – Dzīvnieku zinātņu institūtā). Docentei Ausmai Veģei piemita izcīlas darba spējas, labestība un liela taisnīguma izjūta, kas dāvāja iespējas radošai izaugsmei, turklāt no 1988. līdz 1991. gadam viņa bija šīs katedras vadītāja. Vēlāk sekoja pārmaiņu laiks, vairākas katedras tika apvienotas, un Latvijas Lauksaimniecības akadēmija pārtapa par Latvijas Lauksaimniecības universitāti. Ausma Veģe turpināja docentes darbu jaunizveidotajā Dzīvnieku audzēšanas katedrā, savukārt 1998. gadā viņa tika ievēlēta par asociēto profesori.

Radošajā darba laikā Ausma Veģe ne vien ieguldījusi savus spēkus un zināšanas jauno lopkopības speciālistu sagatavošanā, bet vienlaikus kļuvusi arī par izcīlu pedagoģi un zinātnieci. Ausmas Veģes zinātniskā darbība bija saistīta ar cūkkopības nozari. Plašākie zinātniskie pētījumi ir veikti par cūku augšanas stimulatoru izmantošanu, Latvijas Baltās cūku šķirnes uzlabošanu, izmantojot Lielās baltās cūku šķirnes asins atjaunošanu. Nodarbojusies ar Latvijas produktīvo dzīvnieku genofonda saglabāšanu un izkopšanu, kā arī ar cūku šķirņu saderības pārbaudi mātes formu veidošanai.

Ausma Veģe kopā ar kolēģēm (L. Cjukšu, J. Volgajevu u. c.) 1986. gadā izdeva grāmatu „Cūkkopība”. Nozīmīgāko publikāciju skaitā jāmin arī 1992. gadā izdotie „Ieteikumi lopkopībā zemnieku saimniecībām” (līdzautori – J. Priekulis, A. Nābels u. c.), kā arī 1995. gadā izdotie „Metodiskie norādījumi lopkopības fermu projektēšanai” (autori – A. Stira, A. Veģe) un „Cūku mākslīgā apsēklošana”. Autoru kolektīvs (J. Priekuļa vadībā), kura sastāvā bija Ausma Veģe, 2003. gadā izdeva grāmatu „Lielopu un cūku mītnes: tehnoloģija un aprīkošana”. Ausma Veģe kopā ar kolēģēm M. Jansoni, D. Jonkus un L. Pauru veica nozīmīgu pētījumu par liesās gaļas un speķa biezuma noteikšanas iespējām dzīvām cūkām. Iegūtie rezultāti tika apkopoti zinātniskajā rakstā, kas tika publicēts LLU Rakstos. Viņa bijusi arī Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Uzņemšanas komisijas atbildīgā sekretāre, devusies pieredzes apmaiņā uz Vāciju, Ķīles Kristiāna Albrehta universitāti, un strādājusi LR Zemkopības ministrijas Cūkkopības konsultatīvajā padomē.

Laiku, kad Ausma Veģe strādājusi par mācībspēku, ar siltumu sirdīs joprojām atceras viņas kādreizējie studenti. Pārtraucot aktīvās darba gaitas 2000. gada 31. augustā LLU (šobrīd – LBTU), asociētā profesore vairākus gadus darbojās Cūku ciltsdarba centrā un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā (LLKC), sniedzot konsultācijas Latvijas cūkaudzētājiem. Viņas hobijs ir ceļošana. Kopā ar bijušajām kolēģēm apceļotas tuvas un tālas zemes, kur iepazīta citu tautu dzīve un tradīcijas.

Asociētajai profesorei Ausmai Veģei lielajā dzīves jubilejā vēlām stipru veselību, dzīvesprieku un visa piepildījumu!

Sagatavoja LPTF Dzīvnieku Zinātņu institūta vārdā
asociētā profesore Lilija Degola